

Vítazi

Vláda spor s lekáorskými odbormi prehrala na k. o. Sľúbila zabezpečiť veci, na ktoré nemá dosah, a spoločná dohoda vráti systém do stavu spred roka 2002.

Vláda a lekáorský odborový zväz podpísali Memorandum o úprave pomerov v zdravotníctve. Tým bol vyriešený protest lekárov, spočívajúci v ich masovom podávaní výpovedí aj masovom následnom ochorení. Ide o obsažný dokument, je dobré, že bol zverejnený.

Memorandum má charakter zmluvy, čo je trochu neobvyklé, ale to je iba forma, dôležitý je obsah. Hneď prvý článok hovorí o tom, že vláda bude dodržiavať vlastné zákony a normy, konkrétne [Zákonník práce](#), ako aj výnos ministerstva zdravotníctva. Myslím, že ešte žiadna vláda sa od roku 1918 doteraz verejne nepriznala, že nedodržiava platné zákony. Tomuto článku je venovaných šesť bodov.

Stačí dodržiavať platné zákony

V druhom článku sa vláda zaväzuje, že zabezpečí také legislatívne a organizačné opatrenia, aby platby zdravotných poisťovní odzrkadľovali reálne náklady.

Toto vyzerá navonok dobre. Háčik je v tom, že žiadne legislatívne opatrenia robiť netreba, treba iba dodržiavať a využívať platné zákony, ktoré predpokladajú cenu dohodou medzi nákupcom, zdravotnou poisťovňou a poskytovateľmi všetkého druhu. Signatári mali však isto na mysli zavádzanie úhrady na základe takzvaného DRG systému – úhrady za chorobu alebo diagnózu.

DRG vzniká už vyše dvadsať rokov, pôvodne bol určený na klasifikovanie činností, neskoršie aj ako úhradový mechanizmus. Je to nepochybne modernejší spôsob ako rôzne limity a balíkové financovanie, ktoré sa dnes používa. Problém je v tom, že približne 85 percent zdrojov spotrebuje 15 percent populácie, najmä chronicky chorí. Tu DRG veľmi nepomôže.

Ďalší článok je o zastavení transformácie na akciové spoločnosti. Tento evergreen spiatočnictva netreba ani veľmi komentovať, najmä ak sa vláda zaviazala v ďalšom článku, že legislatívne, teda zákonom upraví postupné zvyšovanie základných platov lekárov.

Protestujúci dosiahli svoj hlavný cieľ. Ak budú mzdy znova na základe zákona, podľa veku a vzdelania, a nie na základe kvality a objemu vykonanej práce, inak povedané podľa produktivity práce, tak sú akciovky asi naozaj nanič, pretože ich manažéri stratia hlavný ekonomický nástroj riadenia a to je zásluhové odmeňovanie pracovníkov.

V ďalších dvoch článkoch sa hovorí o garantovaní návratu všetkým (protestujúcim) lekárom a garancii, že budú odstránené všetky negatívne kroky. Garantuje sa imunita. Na to, že by mala

imunita platí aj na neprotestujúcich lekárov v ambulantnom sektore, ktorí masovo vypisovali PN, dokument nič nehovorí.

Dva články spolu iba v troch bodoch hovoria na pár riadkoch o protikorupčných opatreniach a kódexe vzťahu lekára a pacienta. Lenže ani takouto zmluvou nemožno nariadiť pacientom obnovenie dôvery. Posledné tri články sú technické.

Zdanlivo máme dvoch víťazov sporu – vládu, ktorá vyriešila problém, a lekárov, ktorí dosiahli svoje. Porazení nie sú. Samozrejme, okrem občanov, ktorí boli zahnaní do kúta, vystrašení, hoci v spore boli úplne nevinní.

V početných diskusiách sa skoro všetci diskutujúci oháňali všelijakými prísahami, najčastejšie, samozrejme, Hippokratovou. Technicky a vecne mali obe strany sporu svoju pravdu, lekári-zamestnanci naozaj nemajú najlepšie mzdy a vláda naozaj nemá peniaze. Morálny aspekt protestu je zložitý, možno to pripomína situáciu, v ktorej by duchovní odmietli svojim ovečkám slúžiť, pretože majú mizerné platy.

Očkovaní proti politike

Postupne nasadení vyjednávači za vládu v poradí Ivan Uhliarik, [Iveta Radičová](#) a Pavol Hrušovský dohodli niečo, na čo vláda nemá: po prvé peniaze, prinajmenšom preto, že tie idú cez zdravotné poisťovne. A vychádzajúc z rôznych bojovných vyhlásení [Ivana Mikloša](#), tie, ktoré by tam mohla dať cez vyšší príspevok štátu, tam dať nechce. Po druhé sa zaväzuje zabezpečiť pracovné zmluvy v nemocniciach, na ktoré nemá dosah (nemocnice VÚC a iné).

Po tretie, vrátili celý systém do obdobia pred rokom 2002 so všetkými problémami, ktoré v tom čase boli. Zvýšené mzdy najmä lekárov, nekryté zvýšenými zdrojmi, ktoré vzhľadom na vývoj ekonomiky nemožno očakávať, povedú k rastu dlhov zamestnávateľov, nemocníc.

Z tohto pohľadu jasným víťazom je LOZ, pretože vládu porazili k. o., a to najmä preto, že na vládnej strane si buď vôbec neuvedomovali dôsledky, alebo prinajmenšom dvaja z vyjednávačov sú očkovaní proti politike.

Nielenže vláda prehrala kontumačne aj u svojich voličov, ale ako sa jej to podarilo neraz, vytvorila úžasný priestor pre [Robertu Fica](#) a jeho recepty. Lekári zas budú musieť zabojsť okrem pacientov aj o napravenie narušených vzťahov medzi lekármi a sestrami a aj medzi rôznymi skupinami lekárov.

Mimochodom, pacientom sú venované v memorande dve slová a sestram ani jedno. A zdravotné poisťovne, ktoré jediné majú zo zákona zabezpečovať nákup zdravotnej starostlivosti pre svojich poisťencov, iba čušali ako voš pod chrastou a nikomu, ani úradu pre dohľad nenapadlo, že museli byť zapojené do riešenia.

Rudolf Zajac